

บทที่ 2

บทนิยาม

การย้ายถิ่น

หมายถึง การย้ายสถานที่อยู่อาศัยจากหมู่บ้านหนึ่ง หรือเขตเทศบาลหนึ่ง หรือจากต่างประเทศซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยครั้งสุดท้าย มายังอีกหมู่บ้านหนึ่งหรือเขตเทศบาลหนึ่งซึ่งใช้เป็นที่อยู่ในปัจจุบัน ภายในระยะเวลา 2 ปีก่อนคาบเวลาสำรวจ คือตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน 2538 ถึงวันที่ 25 กันยายน 2540

การเปลี่ยนเขตเทศบาลหรือหมู่บ้าน อันเนื่องมาจากการขยายเขตเทศบาลหรือแยกหมู่บ้าน โดยที่บุคคลหรือครัวเรือนนั้นยังอยู่ประจำที่เดิม และการย้ายสถานที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ไม่นับว่าเป็นการย้ายถิ่น

1. ผู้ย้ายถิ่นในช่วง 2 ปี หมายถึง ผู้ที่ย้ายที่อยู่มาจากหมู่บ้านอื่นหรือเขตเทศบาลอื่น หรือมาจากต่างประเทศ ภายในระยะเวลา 2 ปีก่อนคาบเวลาสำรวจ
2. ผู้ย้ายถิ่นระหว่างจังหวัด หมายถึง ผู้ซึ่งจังหวัดที่เคยอยู่ครั้งสุดท้ายก่อนย้ายต่างกับจังหวัดที่อยู่ในขณะสำรวจ
3. ผู้ย้ายถิ่นระหว่างภาค หมายถึงผู้ซึ่งภาคที่เคยอยู่ครั้งสุดท้ายก่อนย้ายต่างกับภาคที่อยู่ในขณะสำรวจ
4. ผู้ย้ายถิ่นในช่วงชีวิต หมายถึง บุคคลรวมทุกอายุที่มีสถานที่เกิดคนละจังหวัดกับจังหวัดที่อยู่ในขณะสำรวจ

เขตเทศบาล

หมายถึงท้องถื่นซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกาออกตามความในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 จัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลโดยกำหนดเขตพื้นที่ของเทศบาลนั้นไว้ด้วย และให้หมายถึงเขตกรุงเทพมหานคร และเขตเมืองพัทยา ซึ่งเป็นท้องถื่นที่ได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 ตามลำดับด้วย

ในการกล่าวถึงการย้ายถิ่นในบทต่อไป เขตเทศบาลจะหมายถึงเขตเมือง และนอกเขตเทศบาลจะหมายถึงเขตชนบท ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มีคำจำกัดความที่แน่ชัดเกี่ยวกับเขตเมือง และเขตชนบท

ระดับการศึกษาที่สำเร็จ

หมายถึง ชั้นสูงสุดที่เรียนจบในระดับการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งในการสำรวจนี้ได้จำแนกระดับการศึกษาที่สำเร็จไว้ ดังนี้

- 1. ไม่มีการศึกษา** หมายถึง บุคคลที่ไม่เคยเข้าศึกษาในโรงเรียนหรือเคยเข้ารับการศึกษ แต่ไม่สำเร็จการศึกษาชั้นใด
- 2. ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าชั้นสูงสุดของระดับประถมศึกษา
- 3. ระดับประถมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ชั้นป.6 (ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520) หรือชั้น ป.7 หรือชั้น ม.3 เดิม หรืออาชีวศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 3 (หลักสูตรนี้ยกเลิกตั้งแต่ พ.ศ. 2504) ขึ้นไป แต่ยังไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า
- 4. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ชั้น ม.3 (ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520) หรือชั้น ม.ศ. 3 หรือชั้น ม.6 เดิม หรืออาชีวศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 3 (หลักสูตรนี้ยกเลิกตั้งแต่ พ.ศ. 2510) หรือประกาศนียบัตรจังหวัด (หลักสูตรนี้ยกเลิกแล้ว) หรือประกาศนียบัตรประโยคครูมูล (หลักสูตรนี้ยกเลิกแล้ว) ขึ้นไป แต่ยังไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า
- 5. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ ชั้น ม.6 (ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520) หรือชั้น ม.ศ.5 หรือชั้น ม.8 เดิม หรือ ปวช. หรือ ป.กศ. หรือป.ป. ขึ้นไปแต่ยังไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า
- 6. ระดับมหาวิทยาลัย** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ทั้งสายวิชาการ สายวิชาชีพ และสายฝึกหัดครูขึ้นไป และให้หมายถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยทหารและโรงเรียนนายร้อยตำรวจด้วย
- 7. อาชีวศึกษาระยะสั้น** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาที่มีหลักสูตรต่ำกว่า 1 ปี และได้รับประกาศนียบัตรหรือใบรับรองเมื่อสำเร็จการศึกษาซึ่งพินความรู้ของผู้ที่เข้าเรียนจะแตกต่างกันตามวิชาที่เรียน แต่อย่างต่ำต้องจบชั้น ป.4 หรือเทียบเท่า
- 8. อื่น ๆ** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาที่ไม่สามารถเทียบชั้นได้

ประชากรที่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ

หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งในรอบ 7 วันก่อนคาบเวลาการปฏิบัติงาน สนาม (วันที่ 19 - 25 กันยายน 2540) เป็นผู้ที่มีงานทำ รวมถึงผู้ที่ไม่มีการทำงานแต่กำลังหางานทำและผู้ที่กำลังรอฤดูกาลเกษตร

ผู้มีงานทำ

หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งในรอบ 7 วัน (วันที่ 19 - 25 กันยายน 2540) เป็นผู้ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ผลกำไร เงินปันผล หรือค่าตอบแทนที่มีลักษณะอย่างอื่น
2. ไม่ได้ทำงานเลย แต่ยังคงมีตำแหน่งหน้าที่การงาน ธุรกิจ ไร่นาเกษตรของตนเองได้หยุดงานชั่วคราวเนื่องจากเจ็บป่วย หยุดพักผ่อน สถานที่ทำงานปิด ดินฟ้าอากาศไม่อำนวย หรือด้วยเหตุผลอื่นๆ เช่น การปิดที่ทำงานชั่วคราวโดยไม่คำนึงว่าจะได้รับค่าจ้างในระหว่างที่ไม่ได้มาทำงานหรือไม่ก็ตามแต่จะต้องมีกำหนดว่าภายใน 30 วันนับจากวันที่สถานที่ทำงานปิดจะได้กลับมาทำงาน ณ สถานที่ทำงานนั้นอีก
3. ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมงโดยไม่ได้รับค่าจ้างในวิสาหกิจ หรือไร่นาเกษตรของหัวหน้าครัวเรือน หรือของสมาชิกในครัวเรือน

ผู้ไม่มีงานทำ

หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งในรอบ 7 วัน (วันที่ 19 - 25 กันยายน 2540) ไม่ได้ทำงานใดๆ เลยแม้แต่ 1 ชั่วโมง แต่พร้อมที่จะทำงาน ซึ่งได้แก่บุคคลต่อไปนี้

1. ผู้ซึ่งหางานทำภายใน 30 วัน นับถึงวันเจนนับ
2. ผู้ซึ่งไม่ได้หางานทำ เนื่องจากเจ็บป่วย หรือไม่ได้หางานทำเพราะคิดว่าหางานที่เหมาะสมกับตนไม่ได้ รอที่จะเริ่มงานใหม่ หรือเหตุผลอื่น ๆ

ผู้รอฤดูกาล

หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งในรอบ 7 วัน (วันที่ 19 - 25 กันยายน 2540) เป็นผู้ไม่เข้าข่ายคำนิยามของ “ผู้มีงานทำ” หรือ “ผู้ไม่มีงานทำ” แต่เป็นผู้รอฤดูกาลที่เหมาะสมเพื่อที่จะทำงาน และเป็นบุคคลที่ตามปกติจะทำงานโดยไม่ได้รับสิ่งตอบแทนในไร่นาเกษตรหรือธุรกิจ ซึ่งทำกิจกรรมตามฤดูกาลโดยมีหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกคนอื่นๆ ในครัวเรือนเป็นเจ้าของหรือผู้ดำเนินการ

งาน

หมายถึง กิจกรรมที่ทำ โดยมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมที่ทำแล้วได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินหรือสิ่งของ เช่น อาหาร เสื้อผ้า ของใช้ต่างๆ เป็นต้น ค่าตอบแทนที่เป็นเงินอาจจ่ายเป็นรายเดือน รายสัปดาห์ หรือรายวัน หรือรายชิ้นก็ได้
2. กิจกรรมที่ทำแล้วหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่งเป็นการตอบแทน เช่น การทำธุรกิจการค้า อุตสาหกรรมและไร่นาเกษตร โดยบุคคลนั้นอาจเป็นเจ้าของหรือผู้ดำเนินการเองหรือเป็นหุ้นส่วนกับบุคคลอื่น
3. กิจกรรมที่ทำโดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือผลกำไร ในไร่นาเกษตรหรือในธุรกิจของหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือน

สถานภาพการทำงาน

หมายถึง สถานะของบุคคลที่ทำงานในสถานที่ทำงานหรือในธุรกิจ ซึ่งในการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร แบ่งออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. นายจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจเพื่อหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่ง โดยตนเองเป็นเจ้าของ และได้มีการจ้างบุคคลตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไปมาช่วยทำงานในฐานะลูกจ้าง
2. ลูกจ้างรัฐบาล หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานในหน่วยงานราชการโดยได้รับค่าจ้าง ลูกจ้างรัฐบาล ได้แก่ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการตำรวจ พนักงานเทศบาล พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ และให้รวมถึงลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวด้วย
3. ลูกจ้างเอกชน หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานโดยได้รับค่าจ้างในสถานธุรกิจ ซึ่งไม่ใช่หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจและมีนายจ้างเป็นเจ้าของหรือผู้ดำเนินการ และให้รวมถึงผู้ที่รับจ้างทำงานบ้าน เช่น ช่างรีด เลี้ยงเด็ก ทำกับข้าว ทำความสะอาดบ้าน เป็นต้น
4. ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานให้กับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจโดยได้รับค่าจ้าง
5. ผู้ทำงานส่วนตัว หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเองหรือได้ดำเนินการร่วมกับผู้อื่นในลักษณะหุ้นส่วน โดยหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่ง และไม่ได้จ้างบุคคลอื่นมาทำงานในฐานะลูกจ้าง
6. ผู้ทำงานให้แก่ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างในไร่นาเกษตร หรือในธุรกิจของหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือน

อาชีพ

หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่ผู้นั้นทำอยู่ เช่น ทันตแพทย์ นักเคมี นักสถิติ นักหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งโดยทั่วไปบุคคลมักมีอาชีพเดียว สำหรับบุคคลที่มีอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ ให้นับอาชีพที่มีชั่วโมงทำงานมากที่สุด ถ้าชั่วโมงทำงานของแต่ละอาชีพเท่ากันให้นับอาชีพที่มีรายได้มากกว่า ถ้าชั่วโมงทำงาน และรายได้ที่ได้รับจากแต่ละอาชีพเท่ากัน ให้นับอาชีพที่ผู้ตอบสัมภาษณ์พอใจมากที่สุด ถ้าผู้ตอบสัมภาษณ์ตอบไม่ได้ ให้นับอาชีพที่ทำมานานที่สุด

1. อาชีพปัจจุบัน หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่ผู้ยื่นทำอยู่ในรอบ 7 วัน (วันที่ 19 - 25 กันยายน 2540)

2. อาชีพเดิม หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่ผู้ย้ายถิ่นทำอยู่ ณ สถานที่อยู่ครั้งสุดท้าย ก่อนย้ายมาอยู่ในที่อยู่ปัจจุบัน

ระยะเวลาที่คาดว่าจะอาศัยอยู่

หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้ย้ายถิ่นได้อาศัยอยู่และมีแผนการที่จะอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือเขตเทศบาลนี้ต่อไปในอนาคต (นับระยะเวลาตั้งแต่ได้ย้ายเข้ามาอยู่และระยะเวลาที่คาดว่าจะอยู่ต่อไปจนถึงเวลาที่จะย้ายออก)

CHAPTER 2

DEFINITIONS

Migration

Migration refers to the movement across village or municipal area or abroad of persons who had changed their place of residences within the two years preceding the first day of the survey or during September 26, 1995 to September 25, 1997

Change of municipal areas or villages by expansion of the municipal areas or the administrative redevision of villages, while the person or the household still stays in the original place as well as change of residence is being made within the Bangkok Metropolis or Pattaya are not considered migration.

1. Recent migrants are persons who had changed their place of residences (village or municipal area or abroad) within the two years preceding the first day of the survey.

2. Inter-changwat migrants are migrants whose last place of previous residences were in different changwat from their changwat of residences at the first day of the survey.

3. Inter-regional migrants are migrants whose last place of previous residences were in different region from their region of residences at the first day of the survey.

4. Lifetime migrants are persons of all ages who were born outside their changwat of residences at the time of the first day of the survey.

Municipal Area

A municipal area is a legal unit established by the Royal Decree of the 1953 Municipal Act and refers to the Bangkok Metropolitan Area and Pattaya Area which are the legal unit established by the 1985 Bangkok Metropolis Act and the 1978 Pattaya Act respectively.

Since there is no official urban or rural in Thailand, the data presented for municipal and non-municipal areas in this report are sometime designated as urban and the latter as rural.

Level of Educational Attainment

Educational levels are classified as follows:

1. No education means all persons who never attended school or had no education

2. Less than the elementary education means all persons who completed a grade lower than the highest grade of the elementary education.

3. Elementary education means all persons who had completed Pratom 6 (according to the 1977 National Educational Plan) or Pratom 7 or formerly Matayom 3 or 3rd year of lower vocational education (this curriculum was terminated in 1961)

4. Lower secondary means all persons who had completed Matayom 3 (according to the 1977 National Educational Plan) or Matayomsuksa 3 or formerly Matayom 6 or 3rd year of upper vocational education (this curriculum was terminated in 1969) or held provincial certificate (this was already terminated) or held certificate on elementary teacher education (this was already terminated).

5. Upper secondary means all persons who had completed at least Matayom 6 (according to the 1977 National Educational Plan) or Matayomsuksa 5 or formerly Matayom 8 or held certificate for vocational education or certificate for teacher education or certificate for elementary teacher education. means all persons who had completed at least diploma level or equivalent in academic, vocational and teacher stream. Included in this category were military and police cadet who had completed their education.

6. University

7. Short-course vocational means all persons who had completed at least vocational education of less than 1 year course and received the certificate or certifying letter. Basic knowledge of the student which were prerequisite to the course might vary according to major subject of study but at least they had to complete Pratom 4 or equivalent.

8. Other means all persons whose educational attainment could not be classified in any of the listed categories.

Economically Active Population

All persons aged 13 years and over were employed on the day during the seven days preceding the first day of the survey (September 19 - 25, 1997) as well as experienced workers and new workers who were looking for work and those waiting for farm season were counted as the economically active population.

Employed Persons

Persons, 13 years of age and over who during the seven days preceding the first day of the survey (September 19 - 25, 1997)

1. worked for at least one hour for wages, profits, dividends or any other kind of payment, in kind; or

2. did not work at all but had regular jobs, business enterprises or farms from which they were temporarily absent because of illness or injury, vacation or holiday, strike or lockout, bad weather, off-season or other reasons, such as temporary closure of the work place, whether or not they were paid by their employers during their period of absence, provided that in the case of a temporary closure of the work place, the expectation was that it would be reopened within 30 days from the date of closure and they would be recalled to their former job; or

3. worked for at least one hour without pay in business enterprises or on farms owned or operated by household heads or members.

Unemployed Persons

Persons, 13 years of age and over who during the seven days preceding the first day of the survey (September 19 - 25, 1997) did not work even for one hour, had no jobs, business enterprises, or farms of their own, from which they were temporarily absent, but were available for work.

Persons in this category include:

1. those who had been looking for work, during the preceding 30 days,

2. those who had not been looking for work because of illness or belief that no suitable work was available, waiting to take up a new job, waiting for agricultural season or other reasons.

Seasonally Inactive Persons

Persons 13 years of age and over, who during the seven days preceding the first day of the survey (September 19 - 25, 1997), were neither employed nor unemployed as defined above, but were waiting for the appropriate season, being persons who usually worked without pay on farms, or in business enterprises engaged in seasonal activities owned or operated by the head of the household or any other member of the household.

Job

A job is defined as any of the following:

1. Work for cash wages, salaries or for pay “In kind,”
or
2. Work for profit on own farm or in own or partly own business, or
3. Work without pay or profit on a farm or in a business owned or operated by the head or any member of the household.

Work Status

Work status refers to the status of a person's occupation in the seven days preceding the first day of the survey. If a person had more than one job, the work status corresponding to the occupation recorded was asked. Work status was classified as follows:

- 1. Employer :** is defined as a person who operates his or her own economic enterprise or engages independently in a profession or trade and hires one or more employees.

2. Government employee is defined as a person who works for pay in a government agency. Included in this category, therefore are civil servants, police, municipal officers and employees.

3. Private employee is a person who works for pay in a non-governmental enterprise owned and operated by an employer.

4. Government enterprise employee is a person who work for pay in a government enterprise.

5. Own account worker is a person who operated an enterprise on his own account or jointly with others in the form of a partnership either for profit or dividends but without engaging any employees.

6. Unpaid family worker is a person who works without pay on a farm or in a business enterprise owned or operated by the household head or any other member.

Occupation

Occupation refers to the kind of work on which a person spent most of the time during the given period. For a person who worked more than one job, only the job at which he worked more number of hours was recorded. If the number of working hours for each job was the same, the job which gave him higher income was recorded .

1. Current occupation refers to occupation during the seven days preceding the first day of the survey (September 19 - 25, 1997)

2. Former occupation refers to occupation before migration.

Expected Duration of Residence

The expected duration of residence was the period of time that migrants have lived in and were planning to live in villages or municipal areas where were their place of current residences (including the duration since arrival and expected duration until departure).